

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró felperesnek a Hacsavecz-Frang Ügyvédi Iroda (1094 Budapest, Tűzoltó u. 68.) által képviselt alperes elleni jognyilatkozat ítélettel való pótlása iránti perében a Fővárosi Bíróság 2007. április 17-én kelt 35.G.41.561/2006/7. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 6.000 (hatezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az 1990. március 30-án kelt létesítő okirattal alapított zárkörű részvénytársaságként működő alperesi társaságot 1990. október 10-én jegyezték be a cégjegyzékbe 58.290.000 forint összegű, 5.829 db 10.000 forint névértékű törzsrészvényben megtestesülő jegyzett tőkével.

A cégnyilvántartás adatai szerint a perbeli időszakban alperes igazgatóságának tagjai, és voltak együttes képviseleti joggal, a vezérigazgatói tisztséget is betöltötte.

Az alperes perbeli időszakban hatályban volt létesítő okiratának 5.1. pontja az igazgatóság feladatává tette a részvényesekről részvénykönyv vezetését. Az 5.2.

pont akként rendelkezett, a részvénykönyvbe történő valamennyi bejegyzést az igazgatóság két együttes cégjegyzésre jogosult tagja teljesíti.

A 7.1. pont lehetővé tette a részvények szabadon, a rendeletre szóló váltó átruházásának szabályai szerint történő átruházását, a 7.2. pont pedig előírta, a részvényes részvényeladási szándékáról és minden részvényátruházásról írásban tájékoztatja az igazgatóságot.

Felperes a 2006. február 20-án szóban megkötött, majd 2006. március 10-én írásba foglalt adásvételi szerződéssel 2.896 db, egyenként 10.000 forint névértékű, az alaptőke 49.68 %-át kitevő nyomdai úton előállított alperesi törzsrészvényt vásárolt a perben nem állótól (az alperes vezérigazgatójától). Az eladó a forgatmánnyal ellátott részvényeket átadta felperesnek és ennek tényét 2006. március 10-én kelt levelében bejelentette az alperes igazgatóságának, egyúttal kérve a részvénykönyvből való törlését és részvényesként a felperes részvénykönyvi bejegyzését.

Felperes az alperesben történt jelentős befolyásszerzés tényét 2006. március 17-én bejelentette a cégbíróságnak és 2006. április 6-án a Céglőnyben is közzétette.

..... 2006. április 18-i levelében az alperes vezérigazgatójaként arról tájékoztatta felperest, a közöttük létrejött részvényadásvételi szerződés alapján a tulajdonlás ténye felperes nevére bevezetésre került a részvénykönyvbe, ennek hitelesítését azonban a másik két igazgatósági tag megtagadta, nem ismerve el a felperes tulajdonszerzését.

A felperes 2006. május 23-án előterjesztett, utóbb módosított keresetében a Ptk. 5. § (1) és (3) bekezdésére alapítva azt kérte, a bíróság ítéletével pótolja alperes azon jognyilatkozatát, amely ahhoz szükséges, hogy alperes részvénykönyvébe részvényesként joghatályosan bejegyzésre kerüljön.

Előadta, az alperes igazgatóságához címzett 2006. március 10-én kelt, személyesennak, alperes vezérigazgatójának átadott levelében bejelentette a részvényvásárlás tényét, a részvények forgatmányozásának és átadásának megtörténtét, továbbá kérte bejegyzését a részvénykönyvbe. Kérésének az alperes vezérigazgatója eleget tett ugyan, azonban a részvénykönyvi bejegyzés hatályosságához az alperes alapító okirata szerint szükséges aláírást a két másik igazgatósági tag indokolatlanul, visszaélészerűen megtagadta. Ennek következtében nem tudja gyakorolni az alperessel szembeni részvényesi jogait, az őt ért érdeksérelem pedig csakis a joghatályos részvénykönyvi bejegyzéshez szükséges jognyilatkozat ítélettel történő pótlásával hárítható el. Úgy nyilatkozott továbbá, részvényszerzése joghatályos részvénykönyvi bejegyzésének elmulasztása miatt nem kezdeményezett alperessel szemben törvényességi felügyeleti eljárást.

Alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Állította, felperes nem terjesztett elő az igazgatósághoz a részvénykönyvi bejegyzése iránti kérelmet, pedig nem tájékoztatta az igazgatóságot a felperes által részére átadott esetleges kérelemről, illetve a kérelem szabályszerű iktatásáról sem gondoskodott, felperes részvénykönyvi bejegyzésére ezért szabályszerű kérelem hiányában nem kerülhetett sor. Alperes nem követett el joggal való visszaélést, a kereset megalapozatlan.

Előadta azt is, a perbeli részvényekre a Fővárosi Bíróság előtt per van folyamatban, a perben a részvényeket részére átruházó korábbi tulajdonos elállás címén érvényesít tulajdonosi igényt a részvényekre nézve. E per elbírálása a jelen per előkérdésének minősül, ezért jogerős befejezéséig a jelen eljárás felfüggesztése indokolt.

A perbeli részvényadásvételi szerződés megkötése körülményeinek tisztázása érdekében indítványozta az okiratot ügyleti tanúként aláíró személyek tanúkenti meghallgatását.

Az elsőfokú bíróság 2007. április 17-én kelt 35.G.41.561/2006/7. számú ítéletével a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolása szerint felperes 2006. március 10-én kelt levelében kérte alperestől részvénykönyvi bejegyzését, erre azonban joghatályosan nem került sor, tekintettel arra, hogy a bejegyzést az alperesi alapító okiratban foglaltakkal szemben csak egy igazgatósági tag írta alá. Az alperes igazgatósága azzal, hogy megtagadta a Gt. 198. § (1)-(3) bekezdésében megkívánt nyilatkozat megadását, joggal való visszaélést valósított meg, és megsértette a részvénykönyv valóságnak megfelelő vezetéséhez fűződő nyomós közérdeket, továbbá a felperes részvénykönyvi bejegyzését fűződő különös méltánylást érdemlő magánérdeket. Ugyanakkor felperes sérelme orvoslását erre irányuló külön jogszabályi rendelkezések szerint törvényességi felügyeleti eljárásban kérheti a cégbíróságtól. Felperes azonban nem élt ezzel a lehetőséggel, ezért nem állapítható meg, hogy sérelme csakis az alperesi jognyilatkozat ítélettel történő pótlásával lenne elhárítható. Mindezeket, továbbá a BH. 2005.110. számú határozatban foglaltakat figyelembe véve az elsőfokú bíróság arra az álláspontja helyezkedett, az alperesi jognyilatkozat ítélettel történő pótlása Ptk. 5. § (3) bekezdésében előírt együttes feltételei nem állnak fenn, ezért a kereset elutasításának volt helye.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett. Az ítélet megváltoztatását, a keresete szerinti ítélet meghozatalát kérte. Előadta, a törvényességi felügyeleti eljárásban alkalmazható intézkedések egyike sem alkalmas arra, hogy alperest a joghatályos részvénykönyvi bejegyzésre kényszerítse. Hangsúlyozta azt is, az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában olyan legfelsőbb bírósági eseti döntésre utalt, amely egy korlátozott felelősségű társaság tagjegyzékével összefüggésben született, azonban a tagjegyzék és a részvénykönyv „jogi természete” közötti lényeges különbségekre

figyelemmel a jelen perben nem tekinthető irányadónak. Sérelmezte azt is, az elsőfokú bíróság lényegében hatáskörének hiányára alapítva utasította el a keresetet, ugyanakkor ezen okból a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybehagyását kérte. Továbbra is állította, felperes nem nyújtott be alperes igazgatóságához a részvénykönyvi bejegyzésre irányuló kérelmet, a 2006. március 10-én kelt felperesi levél az alperes igazgatóságához nem érkezett meg, ez a körülmény pedig önmagában kizárja alperes terhére a joggal való visszaélés megállapítását.

Egyebekben előadta azt is, a felperes részvénykönyvi bejegyzése a feltételek fennállta esetén a cégbíróság által folytatott törvényességi felügyeleti eljárásban alkalmazható intézkedésekkel kikényszeríthető, erre tekintettel is megalapozatlan a jognyilatkozat pótlására irányuló kereseti kérelem.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

A Ptk. 5. § (1) bekezdése a joggal való visszaélés tilalmát mondja ki.

A (3) bekezdés pedig úgy rendelkezik, ha a joggal való visszaélés jogszabály által megkívánt nyilatkozat megtagadásában áll, és ez a magatartás nyomós közérdeket, vagy különös méltánylást érdemlő magánérdeket sért, a bíróság a fél jognyilatkozatát ítéletével pótolhatja, feltéve, hogy az érdeksérelem másképpen nem hárítható el.

A jelen perben a továbbiakban irányadó, 2006. június 30-ig hatályban volt, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (rég. Gt.) a gazdasági társaságok szervezetéről, működéséről, a tagok jogairól, kötelezettségeiről is rendelkezett.

Részvénytársaságok esetében a Gt. 198. §-a részvénykönyv-vezetési kötelezettséget írt elő.

Az (1) bekezdés a részvénytársaság igazgatósága - illetve megbízottja - feladatává tette a névre szóló részvénnel rendelkező részvényesekről részvénykönyv vezetését.

A (2) bekezdés szerint a névre szóló részvény átruházása a részvénytársasággal szemben akkor vált hatályossá, és a részvényes a részvénytársasággal szemben csak akkor gyakorolhatta részvényesi jogait, ha a részvénykönyvbe bejegyezték.

Az (5) bekezdés továbbá úgy rendelkezett, a törvényben meghatározott kizáró ok kivételével a részvénykönyvbe történő bejegyzés nem tagadható meg, ha a

részvényátruházásra a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően (180. §) került sor.

A Gt. 46. §-a kimondta azt is, a gazdasági társaságok felett a törvényességi felügyeletet az illetékes cégbíróság gyakorolja.

A cég székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróság, mint cégbíróság hatáskörébe tartozó nemperes eljárásról, a törvényességi felügyeleti eljárásról 2006. június 30-ig, így a kereset benyújtásakor is az 1997. évi CXLV. törvény (régi Ctv.) 49-58. §-ai rendelkeztek.

Az eljárás célja a cégek - így a gazdasági társaságok - törvényes működésének biztosítása, illetve helyreállítása volt.

A Ctv. 50. § (1) bekezdésének d) pontja szerint törvényességi felügyeleti eljárásnak volt helye egyebek mellett akkor is, ha a cég a működése során nem tartotta be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, illetve a létesítő okiratában foglaltakat.

A Ctv. 51. § (1) bekezdése értelmében az eljárás kérelemre, vagy hivatalból indulhatott.

Az 52. § (1) bekezdés d) pontja az eljárás kezdeményezésére azt is feljogosította, aki az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítette. A bírói gyakorlat a gazdasági társaság tagjának (részvényesének) jogi érdekelttségét fennállónak tekintette.

Az eljárás eredményeképp a cégbíróság indokolt esetben a törvényes működés biztosítása, helyreállítása érdekében a Ctv. 54. § a)-f) pontjában meghatározott intézkedéseket alkalmazhatta a céggel szemben.

A törvényességi felügyeleti eljárásra, így annak eseteire, s az alkalmazható intézkedésekre nézve is a fentiekkel lényegében azonos rendelkezéseket tartalmaz a 2006. július 1-jén hatályba lépett, tehát az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalakor már hatályos, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) is. (Ctv. 74. § (1) bekezdés d) pont, 81. § (1) és (6) bekezdés.)

A Gt., a Ptk. és a Ctv. fenti rendelkezéseiből leszűrhető, a részvénykönyv jogszabályoknak megfelelő vezetése a cég törvényes működése körébe tartozó feladatkör, hatáskör, az e tekintetben megvalósuló mulasztás, jogsértés, illetve az ezzel kapcsolatos igények érvényesítése pedig ennek megfelelően törvényességi felügyeleti eljárásra tartozik. A sérelmet szenvedett részvényes tehát a törvényes működés helyreállítása, a részvénykönyvi bejegyzése (annak kikényszerítése) érdekében törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezhet.

Mindebből következően ezen igény a Ptk. 5. §-ra alapított perben nem érvényesíthető.

A perbeli esetben a felperes az érvényes, joghatályos részvénykönyvi bejegyzése érdekében nyújtott be keresetet a Ptk. 5. § (3) bekezdésére alapítva. A kifejtettek szerint azonban ezen igénye a cég törvényes működése körébe eső, törvényességi felügyeleti eljárásra tartozó igény, helytálló tehát az elsőfokú bíróság keresetet elutasító határozata.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a peresztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (4) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított, az áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2008. június 12.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiss Sándorné
tisztviselő